

به‌ناوی خوای به‌خشنده و میهره‌بان

هه‌ریمی کوردستانی عێراق

سه‌روۆ کایه‌تی هه‌ریم

سه‌روۆك

به‌ناوی گه‌له‌وه

به‌ریار

ژماره (4) سالی 2008

یاسای راژه و خانه‌نشینی پیشمه‌رگه (زێره‌فانی هه‌ریمی کوردستان))

به پێی ئەو دەسه‌لاته‌ی له برگی (1) ی ماده‌ی (10) ی یاسای سه‌روۆ کایه‌تی هه‌ریمی کوردستان – عێراق ژماره (1) ی سالی 2005 ی هه‌موارکراو پیمان دراوه‌و، به پالپشتی ئەو یاساکارییه‌ی ئەنجومه‌نی نیشتمانی کوردستان – عێراق کردویه‌تی له دانیشتنی ژماره (38) له 2007/12/30 به‌ریارماندا به‌ ده‌رکردنی:

یاسای ژماره (38) ی سالی / 2007

یاسای راژه و خانه‌نشینی پیشمه‌رگه (زێره‌فانی هه‌ریمی کوردستان))

ده‌روازه‌ی یه‌که‌م

زاراوه‌کان

ماده‌ی یه‌که‌م:

یه‌که‌م : هه‌ریم : هه‌ریمی کوردستان – عێراق.

دووه‌م : فه‌رمانده‌ی گشتی : فه‌رمانده‌ی گشتی هیژه‌کانی زێره‌فانی هه‌ریم.

سییه‌م : حکومه‌تی هه‌ریم : حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

چواره‌م : فه‌رمانده‌ی گشتی هیژه‌کانی پیشمه‌رگه (زێره‌فانی هه‌ریم): ده‌سته‌لاتی بالای

پیکهاته‌کانی هیژه چه‌کداره‌کانی کوردستانه.

پینجهم : هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان (زیره‌فانی ههریم): بریتی به له هه‌موو پیکهاته‌کانی هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان ههر له سه‌ربازه‌وه تا کو ده‌گاته به‌رزترین پله‌ی سه‌ربازی.

شه‌شهم : وه‌زاره‌ت : وه‌زاره‌تی پیشمه‌رگه‌ی ههریمی کوردستان.

حه‌وته‌م : وه‌زیر : وه‌زیری پیشمه‌رگه‌ی ههریمی کوردستان.

هه‌شته‌م : شو‌رش : قوناغیکه له بزووتنه‌وه‌ی رزگاربخوازی کوردستان که له 11ی ئه‌یلوولی 1961ه‌وه ده‌ست پیده‌کات.

نۆیهم : پیشمه‌رگه (زیره‌فانی ههریم): ئه‌و که‌سه‌یه به‌شداریی له شو‌رشی رزگاربخوازی کوردستاندا کردبێ بۆ به‌دییه‌نایی مافه‌ دیموکراتی و نه‌ته‌وه‌یه‌کانی گه‌لی کوردستان و یاخود بچینه‌ پال ریزه‌کانی هیژی پیشمه‌رگه (زیره‌فانی ههریم).

ده‌یه‌م : خانه‌نشین : ئه‌و پیشمه‌رگه‌یه که به پێی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه مافی خانه‌نشینی هه‌یه.

یازده‌م : مووچه‌ی خانه‌نشینی : ئه‌و مووچه‌یه‌یه که به پێی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه له کاتی خانه‌نشینی بۆ پیشمه‌رگه‌ خه‌رج ده‌گریت.

دوازده‌م : مووچه : مووچه‌ی بنه‌ره‌تی دوا مانگ که پیشمه‌رگه‌ی به‌رده‌وام له خزمه‌ت به پێی پله و پایه‌که‌ی وه‌ری ده‌گریت .

سی‌زده‌م : مووچه‌ی ته‌واو : مووچه به‌ ده‌رماله‌وه.

چوارده‌م : مافی خانه‌نشینی : ئه‌و مافانه‌یه که خانه‌نشین کراو یا میراتگری ده‌یان که‌وی.

پازده‌م : خزمه‌تی خانه‌نشینی: خزمه‌تی پیشمه‌رگه یاخود ههر خزمه‌تیکی تر که ده‌شی بخریته سه‌ری بۆ مه‌به‌ستی خانه‌نشین کردن، ئه‌مه‌ش به پێی بریاریکی تایه‌تی فه‌رمانده‌ی گشتی هیزه‌کانی زیره‌فانی ده‌بی.

شازده‌م : خزمه‌تی پیشمه‌رگه : ئه‌و ماوه‌یه‌یه که پیشمه‌رگه به‌کرده‌نی له ریزه‌کانی شو‌رش به‌سه‌ری بردبێ و ئه‌و خزمه‌ته‌ی له دوا‌ی شو‌رشدا له پیکهاته‌کانی هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان به پێی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه ده‌بیاته سه‌ر.

حه‌فده‌م : پاشه‌نشین : میراتگری پیشمه‌رگه‌ی خانه‌نشینه به پێی حوکمه‌کانی (یاسای باری که‌سیه‌تی).

هه‌ژده‌م : شایسته : ئه‌و که‌سه‌یه که شایسته‌ی مووچه‌ی خانه‌نشینه دوا‌ی کۆچی دوا‌یی پیشمه‌رگه‌ی خانه‌نشین.

نۆزدهم : بى سەرشوئىن : ئەو پېشمەرگەيەكە بە ھۆى ئەركى پېشمەرگەيەتى بى سەرشوئىن بوو و چارەنووسى ديار نىيە.

بىستەم : دىل : ئەو پېشمەرگەيەكە بە دىل دەگىرەت لە لايەن لايەنىكى دەرەكى ياخود ھەر لايەنىكى دىكەى دوزمن لە كاتى بەجىگەياندى خزمەت يا خود لە پىناوى دا.

بىست و يەكەم : دەستبە بە سەركراو : ئەو پېشمەرگەيەكە بە لايەن لايەنىكى دەرەكى يان تىرووستى بە ھۆى خزمەت يان لە پىناوى دا دەستبە سەر دەكرى.

دەروازەى دووھم راژەى ئەفسەران بەشى يەكەم (دامەزراندن)

ماددەى دووھم:

يەكەم : دامەزراندن و رەزامەندى دەربىرەن لەسەر دەست لە كار كېشەنەو و خانەنشین كردن و گەرانندەوئى بۆ خزمەت لە پلەى ملازم بەرەوسەرەو ، بە پىشنىازى وەزىرى پېشمەرگە و بە رەزامەندى فەرماندەى گشتى ھىزەكانى پاراستنى ھەرىم (زىرەفانى) دەبىت يان ئەو كەسەى ئەو دەستەلاتى بى دەدات.

دووھم : سەرۆك ئەركانى ھىزى پېشمەرگەى كوردستان و يارىدەدەرەكانى و فەرماندەى فرەكان و پاىە سەربازىيە تايبەتەكان بە پىشنىازى فەرماندەى گشتى ھىزەكانى پاراستنى ھەرىم و رەزامەندى فەرماندەى گشتى دادەمەزرىن.

ماددەى سىيەم :

مەرجەكانى پىدانى پلەى ملازم لە ھىزى پېشمەرگەى كوردستان (زىرەفانى ھەرىم) بەم شىوہىەى خوارەو دەبى:

يەكەم : ھاوولاتى ھەرىمى كوردستان بى.

دووھم : (20) سالى تەمەنى تەواو كرديت و لە (26) سالىش زياتر نەبىت.

سىيەم : خاوەن ئابروويەكى پاش و رەوشتىكى بەرزبىت و لەسەر تاوانىك يان كەتتىكى ئابروو بەر حوكم نەدراى.

چوارەم : دەرچووى يەكەم لە مانە بىت :

أ- يەكەم لە كۆلىجەكانى سەربازى.

ب- كۆلىجە يا پەيمانگا بالاكان بە مەرجىك ماوئى خوئىندەكە يان لە چوار سال كەمتر نەبى.

ج-خوله تاييه تيه كاني هيژي پيشمه رگه ي كوردستان.

پينجه م: مهرجه كاني تهن دروستي و تواناي جهه سته ي تيدا بيته دي.

شه شه م: مهرجه كاني برگه ي (دووه م و چواره م) ي ئه م مادده يه ئه و ئه فسه رانه ناگريته وه

كه به هوي ئه وه ي پيشمه رگه ي تيگوشه ر بوون له ريزه كاني بزووتنه وه ي

رزگار يخوازي كوردستان پله ي ئه فسه رييان بي به خشاوه .

حه وته م: ده رچوواني كو ليژه كاني كو مه له ي پزيشكي و ئه ندازياري له كاتي خو

به خشكردنيان له ريزه كاني پيشمه رگه (زي ره قاني هه ري م) پله ي ملازمي يه كه ميان

پيده دري .

مادده ي چواره م:

مووچه و سه رمووچه ي سالانه ي ئه فسه ره كان به پي ياسا دياري ده كرين .

به شي دووه م "پله به رز كردنه وه"

مادده ي پينجه م:

پله ي ئه فسه ره كان به پي ي ئه م مهرجانه ي كه له م ياسايه دا هاتوون به رز ده كرينه وه ،

دواي ته واو كردني ماوه ي دياري كراوي خزمه ته كه يان له پايه كه ياندا له ريزه كاني

هيژي پيشمه رگه ي كوردستان وبه م جو ره ي خوا ره وه :

پايه	ماوه ي پايه به رز كردنه وه
مولا زم	سه سال
مولا زمي يه كه م	سه سال
نه قيب	چوار سال
رائيد	چوار سال
موقه دده م	چوار سال
عه قيد	چوار سال
عه ميد	چوار سال
لبوا	شهش سال
فه ريق	شهش سال
فه ريقي يه كه م

- د- جیگری ئەفسەر
ه- جیگری ئەفسەر
و- جیگری ئەفسەر
ز- جیگری ئەفسەر
ح- جیگری ئەفسەر
ط- جیگری ئەفسەر
ی- رئیس عورەفا.
ك- عەریف.
ل- جیگری عەریف.
م- سەربازی یەكەم.
ن- سەرباز.
- پله سی.
پله چوار.
پله پینج.
پله شەش.
پله حەوت.
پله هەشت.

دووهم: مووچەو سەرمووچەو سالانەو پێشمەرگەو خۆبەخش بە یاسا دیاری دەکری.

ماددەو دەیەم:

یەكەم: خزمەتو پێشمەرگە لە ریزەکانو بزوتنەوێ رزگاربخوازی کوردستان یان لە ریزەکانو پێشمەرگەو کوردستان بەر لە دەرچوونی ئەم یاسایە بە خزمەت بو هەموو مەبەستەکانو خانەنشینی و سەرمووچەو و پلەپێدان و بەرزکردنەو و مۆلەت بو ئەوانەو بەردەوامن لە خزمەت دادەنری بە مەرگیك خزمەتەكەیان لەلایەن فەرماندەو گشتی پەسند دەکری و لەلایەن وەزارەتو پێشمەرگەو حساب دەکری.

دووهم: ماوہو ئەو خزمەتەو کە پێشمەرگە پێشی 1991/3/5 یان ئەوہو لە مەیدانو جەنگدا یاخود لە ناوچەو جم و جۆلی سەربازی بەسەری بردبێ کە هیزەکان و کەرته هاوبەشەکان بە فەرمانو وەزیر دەست نیشان دەکری بە خزمەتێکی دوو چەندانە بو مەبەستو خانەنشینی بو حساب دەکری.

ماددەو یازدەهەم:

ئەگەر پێشمەرگەیک دامەزرا یا گۆیزرایەوہ بو وەزیفەیکە تر، مافی ئەوہو هەیکە خزمەتەکەو بجائە سەروەزیفە نوێیکەو بو هەموو مەبەستەکان و پێچەوانەو ئەمەش قەبوول ناکری تەنیا لە حالەتو خانەنشین کردنی نەبو و ئەمەش بە پێی یاسا دەبیت.

ماددهی دوازدهم:

یه کهم: وهزیر بۆی ههیه به رهزامهندی فهرامندهی گشتی یا ئهوهی دهستهلاتی پیّ دهادات، گریبهست له گهڵ ئارهزوومهاندانی خوڤهخش کردندا بکات بۆ کارکردن وهك ئهفسهر لهناو هیزهکانی پیشمه‌رگه (زیره‌فانی ههریم) له کاتی پیویستی و به‌پیی پیویستی و پسیپوری.

دووهم: له‌سه‌ر پیشنیاری وهزیر و به‌ره‌زامه‌ندی فهرامندهی گشتی پایه ده‌دریته ئه‌وانه‌ی حوکمی برگه‌ی (یه کهم) ی سه‌روه ده‌یان گریته‌وه.

ماددهی سیزدهم:

یه کهم: ماوه‌ی گریبه‌ستی بۆ ئه‌فسهران (10) ده‌ ساله‌ و ده‌شی به‌ رهزامه‌ندی وهزیر (3) سیّ سال بۆ ههر جارێک درێژ بکریته‌وه.

دووهم: ئه‌فسهر له‌ خزمه‌تی پیشمه‌رگه (زیره‌فانی ههریم) دوای ته‌واوکردنی ماوه‌ی گریبه‌سته‌که‌ی کار که‌نار ده‌کری.

سییه‌م: وهزیر بۆی ههیه ماوه‌ی گریبه‌ستی ئه‌وانه‌ی حوکمه‌کانی برگه‌ی (یه کهم) له‌م مادده‌یه‌دا ده‌یان گریته‌وه له‌ حاله‌تی جه‌نگ و باری نا‌کاوی و جار‌دانی شه‌ر درێژ‌بکاته‌وه.

ماده‌ی چوارده‌م:

فه‌رامنده‌ی گشتی له‌سه‌ر پیشنیاری وهزیر بۆی ههیه گریبه‌ستی ئه‌فسهر هه‌له‌وه‌شیپیه‌وه ئه‌گه‌ر ده‌رکه‌وت پابه‌ند نیه به‌ دابونه‌ریت و دیسپلینی خزمه‌تی پیشمه‌رگه (زیره‌فانی ههریم)، ئه‌مه‌ش له‌سه‌ر بریاری ئه‌نجومه‌نی لی‌کۆلینه‌وه که بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌وه پیک هاتییت له‌سه‌ر راسپارده‌ی به‌رپرسه‌کانی به‌ زنجیره‌ی به‌رپرسیه‌تی.

ماده‌ی پازده‌م:

یه کهم: ده‌کری ئه‌فسهر ئینتیداب بکری به‌ رهزامه‌ندی فه‌رامنده‌ی گشتی بۆ خزمه‌تکردن له‌ ده‌ره‌وه‌ی (پیشمه‌رگایه‌تی - زیره‌فانی ههریم) بۆ ماوه‌یه‌ک له (3) سیّ سال ر‌ه‌ت نه‌کات و قابیلی درێژ‌کردنه‌وه‌یه بۆ یه‌ک جار.

دووهم: ده‌شی خوڤه‌خش به‌ره‌زامه‌ندی وهزیر ئینتیداب بکری بۆ ده‌ره‌وه‌ی (پیشمه‌رگایه‌تی - زیره‌فانی ههریم) بۆ ماوه‌یه‌ک له (3) سیّ سال ر‌ه‌ت نه‌کات و قابیلی درێژ‌کردنه‌وه‌یه بۆ یه‌ک جار.

سیپه: (پیشمه رگه - زیره فانی هه ریم) ی ئینتیدابکراو ده گه ریتنه وه بو وه زیفه ی (پیشمه رگایه تی = زیره فانی هه ریم) دوا ی ته و او بوونی ماوه ی ئینتیدابه که ی یا خود له کاتیک پیوستیان پی بیّت.

مادده ی شازده م:

یه که م: ماوه ی خزمه تکردنی (پیشمه رگه - زیره فانی هه ریم) ی ئینتیدابکراو بو دهره وه ی ریزه کانی (پیشمه رگه - زیره فانی هه ریم) به خزمه تی سه ربازی ده ژمیردری و له کاتی بوونی مهرجی به رزکردنه وه و شایانی نه و به رزکردنه وه یه بیّت، به رز ده کریتنه وه.

دووهم: مووچه و دهرماله ی (پیشمه رگه - زیره فانی هه ریم) ی ئینتیدابکراو له و لایه نه دهری که بو ی ئینتیدابکراوه وله کاتی نه و ئینتیداب کردنه دا حوکمه گشتیه کانی ئینتدابی به سه ردا ده سه پیتری.

مادده ی حه قده م:

وه زیر بو ی هه یه نه فسه ر بخته سه ر نیوه مووچه بو ماوه یه کی دیاریکراو له سه ر یه کیک له م هو یانه ی خواره وه:
یه که م: گهر به د ره وشت بوو به پیی نه و راپورتانه ی به رپرسه کانی به زنجیره له سه ریان نووسیوه.

دووهم: گهر نه یوانی کاره کانی له به ر بی شیایو جیه جی بکات نه مهش به پیی نه و راپورتانه ده بی که به رپرسی به زنجیره له سه ری به رزده که نه وه.
سیپه: سه رنه که وتنی له یه کیک له دهوره حه قیه کان یان بنه ره تیه کان له سنغه که ی خویدا.

ماده ی هه ژده م:

نه فسه ری خراوه سه ر لیستی نیوه مووچه، له روژی خسته سه ر لیستی نیوه مووچه وه نه و مووچه یه ی پیده دری و ده بی مل که چی یاسا و فه رمانه سه ربازییه کان بیّت.

ماده ی نوزده هه م:

نه گهر نه فسه ر له به ر به دره وشتی یان له به ر بی توانایی به پیی برگه کانی (یه که م و دووهم) له مادده ی حه قده م له م یاسایه خرایه سه ر لیستی نیو مووچه یی، ماوه ی مانه وه ی

له لیستی نیومووجهی له ماوهی خزمهته کهی دهرده کری له جاری یه کهم و دوو چهندانهیشی لی دهرده کری له جاری دووهم و له جاری سییهمیش خانه نشین ده کری.

ماددهی بیستم:

یه کهم: ئیمام له (پیشمه رگه - زیړه فان) دادمه زری و پلهی خوئی پیده دری و بهر زده کریته وه و خانه نشین ده کری و بو خزمهت ده گهر پیریته وه و وازهینانیشی به بریاری وه زیر لی قه بوول ده کری.

دووهم: ههمان نه و حوکه یاسایانه ئیمام ده گریته وه که به سهر نه فسهری هاوشیوهی له مووجه دا پیاده ده کریت، مه گهر ده قیگی تایه تی یاسا هه بیته.

ماددهی بیست و یه کهم:

مه رجه نه وهی به (ئیمام) دامه زری ههمان مه رجه کانی که له ماددهی سییهم لهم یاسایه دا هاتون تیدابی، به دهر له بر گهی (چوارهم) ی و ده بی پروانامه ی به رای ی زانکوی له زانسته کانی شهر یعت یا تاین یا هاوشیوه کانیدا هه بیته.

ماددهی بیست و دووهم:

نه مانه ی خواره وه به ریتمایی وه زیر دیاری ده کرین:

یه کهم: پلهی ئیمام و مووجه و سهرمووجهی سالانه ی و بهر ز کردنه وهی.

دووهم: نه رکه کانی ئیمام و بهرگ و نیشانه کانی.

ماددهی بیست و سییهم:

نه و نافرته انه ی له ریزه کانی هیزی (پیشمه رگه - زیړه فانی هه رییم) خزمهت ده کهن مووجهی ته واو و هه موو نه و ده رمالانه یان له کاتی مندال بوون و له ماوهی مؤله تی دایکایه تی پی ده دری.

به شی چوارهم

ماددهی بیست و چوارهم:

مه رجه کانی پله پیدان و بهر ز کردنه وه و سزادان و مؤلهت و کاروباره کانی تر بو پله داره کان به یاسا دیار ده کریت.

دهروازهی سییه
 خانه‌نشینی
 بهشی یه کهم (خانه‌نشین کردن)

ماددهی بیست و پینجه‌م:

پیشمه‌ر که له‌م حاله‌تانه خانه‌نشین ده‌کری:
 یه کهم: به‌پیی ته‌من و نه‌م خشته‌یهی خواره‌وه.

ته‌من	پایه
63 شه‌ست و سئ سال	فهریقی یه کهم / فهریق
60 شه‌ست سال	لیوا.
58 په‌نجاو هه‌شت سال	عه‌مید.
55 په‌نجاو پینج سال	عه‌قید.
53 په‌نجاو سئ سال	موقه‌دده‌م
49 چل و نو سال	رائید - نه‌قیب
45 چل و پینج سال	مولازم - مولازمی یه کهم
55 په‌نجاو پینج سال	له‌ جیگری عه‌ریفه‌وه تا جیگری نه‌فسه‌ری فه‌نی
50 په‌نجا سال	له‌ جیگری عه‌ریفه‌وه تا جیگری نه‌فسه‌ر
45 چل و پینج سال	سه‌رباز تا سه‌ربازی یه کهم

دووهم: ئیمام له‌ کاتی ته‌واو کردنی شه‌ست سالی ته‌منی خانه‌نشین ده‌کری.
 سییه‌م: له‌ کاتی تووشبوونی به‌ نه‌خوشیه‌ک ری له‌ به‌رده‌وامبوونی له‌ خزمه‌ته‌که‌ی
 بگری، نه‌مه‌ش به‌پیی راپورتیک ده‌بیئت که له‌لایه‌ن لیژنه‌یه‌کی پزیشکی
 پسپوره‌وه ده‌رچووبیئت.

ماددهی بیست و شه‌مه‌م:

بو سه‌ر کردایه‌تی گشتی زی‌ره‌فانی هه‌ریم یان نه‌وه‌ی ده‌سته‌لاتی پی دهدات هه‌یه
 پیشمه‌ر که خانه‌نشین بکات له‌م حاله‌تانه‌ی خواره‌وه:
 یه کهم: نه‌گه‌ر له‌ میلاک زیاد بوو.
 دووهم: نه‌گه‌ر ده‌ر کهوت بی توانایه له‌ خزمه‌ته‌که‌ی.
 سییه‌م: پابه‌ند نه‌بوونی به‌ دابو نه‌ریت و پره‌نسیپه‌کانی پیشمه‌ر که.

بهشی دووهم (مافه کانی خانه نشین)

ماددهی بیست و حوتهم:

یه کهم: پیشمه رگه بوی ههیه داوا بکات خانه نشین بکریت ئه گهر خزمه ته کهی له (15) سال کهمتر نه بوو، به مهر جیک له ریزه کانی هیژی پیشمه رگه دا تو مار کرابی و به ره زامه ندیی وه زیری پیشمه رگه بی.

دووهم: ئه گهر پیشمه رگه خانه نشین کراو خزمه ته کهی له (15) سال کهمتر بوو ئه و پاداشتیکی بو خهرج ده کری به ریژه ی (200%) به پیی دوامو وچه ی بو ههر سالیك له ساله کانی خزمه ته کهی.

ماددهی بیست و هه شتتم:

یه کهم: پیشمه رگه بوی ههیه داوای خانه نشینی بکات ئه گهر خزمه ته کهی له (15) سال کهمتر نه بی به مهر جیک ناوی له هیژی پیشمه رگه ی کوردستان تو مار کرابی و وه زیری پیشمه رگه په سندی کردبی له سه ر بنچینه ی دوامو وچه ی که وه ری ده گرت یان مو وچه ی پایه کهی که به پیی ئه و وه خانه نشین کراو وه جارانی ژماره ی مانگه کانی خزمه تی خانه نشینی ده کری و دابه شی 260 ده کریت.

دووهم: ده رماله ی هاوسه ری و مندالان (50000) په نجا هه زار دینار بو هاوسه رو (25000) بیست هه زاریش بو هه ربه ک له منداله کانی تا کو راده ی (5) پینج مندال.

سییه م: بو مه بهستی جیه جی کردنی حو کهمه کانی برگه ی (یه کهم) له مادده یه دا که رتی مانگ به مانگی ته و او و که رتی سالیش به سالی ته و او داده ندری.

چوارهم: مو وچه ی خانه نشین له هه موو حاله تی کدا له دوامو وچه ی که له کاتی خزمه تدا وه ری ده گرت تیپه رنا کات.

ماددهی بیست و نویه م:

یه کهم: ئه گهر پیشمه رگه خانه نشین کرا یا خود به خانه نشین کراو داندر، پاداشتی کو تایی خزمه ته کهی به م جو ره بو خهرج ده کری:

أ- ته و او ی مو وچه ی سالیکی ئه گهر خزمه تی خانه نشینی که ی به ر له میژووی 1991/3/5 له (15) سال کهمتر نه بوو.

ب-تهواوی مووچهی سالیکی ئه گهر خزمه ته که ی له بیست سال که متر نه بوو .
دووهم: جگه له وانهی له بر گه کانی (أ، ب) له (یه که م) ی سه ره وه ی ئه م مادده به دا
هاتوو، پاداشتیك به خانه نشین دده ری که بری مووچه ی دواین شهش مانگی
بی له و کاته ی که له خزمه تدا بوو.

مادده ی سییه م:

ئه گهر پیشمه رگه یا خانه نشین کوچی دوایی کرد، هه موو مافه کانی خانه نشینی و
دوهماله کانی خیزانی و ئه و مافانه ی که ده یکه و ی له ئه نجامی خزمه ته کانی بو
پاشه نشینه کانی ده بی ههروه کو له م یاسایه دا دیاری کراوه.

مادده ی سی و یه که م:

مافه کانی خانه نشینی له روژی دهسته لنگرتن له کار یان مردنه وه خه رج ده کریت،
ئه گهر داواکاریه که له ماوه ی پتر له (3) سی سالدا دوا کهوت، ئه و کات له روژی
پیشکesh کردنی داوا که وه خه رج ده کریت، ئه گهر دوا که وتنه که به بیانویه کی ره و
نه بوو.

مادده ی سی و دووهم:

ئه گهر خانه نشین له وه زیفه یه کی دیکه دا دامه زرا، مافی ئه وه ی هه یه له نیوان مووچه ی
خانه نشینی و مووچه ی وه زیفی کامیان بو ی باشتره یه کیکیان هه لبریریت.

به شی سییه م

بی سهرو شوین و دهسته بهر کراو

مادده ی سی و سییه م:

یه که م: له حالته ی بی سهرو شوین بوون و دهسته بهر کردنی پیشمه رگه، مووچه که ی
به تهواوی بو میراتگرانی شه ری خه رج ده کری تا گه پانه وه ی یان ساغبوونه وه ی
مردنی.

دووهم: مافه کانی خانه نشینی ددریته پاشینه ی پیشمه رگه ی بی سهرو شوین یا
دهسته بهر کراو له م حالته تانه ی خواره وه:

أ-له روژی ساغبوونه وه ی مردنی.

ب- دواى تېپه پوونى (2) دوو سال به سهر بى سهر و شوين بوونى يا ده سته سهر كردنى
ئه گهر مردنه كهى ساغ بووه وه.

ج- ئهوانهى بر گه كانى (أ، ب) ي ئهم ماددهيه ده يانگريته وه به شه هيد داده نرين و
ده خرينه سهر و وزارتى كاروبارى شه هيدان و ئه نفال كراوه كان.

سيه م: ئه گهر سه لينا بى سهر و شوين بوون و ده سته سهر كردنى پيشمه رگه به هوى
كه مته رخمى خوى يا پابه ند نه بوونى به پره نسپه كانى پيشمه رگه وه بووبى، ئه وا
خانه نشين ده كرى و ريكارى ياساى دهره ق وهرده گرى.

چوارهم: ماوهى بى سهر و شوينه كهى يا ده سته سهره كهى به خزمهت بوى ده ژميردى،
به دهر له وهى له بر گه (سيه م) ئهم ماددهيه دا هاتوه.

ماددهى سى و چوارهم:

پيشمه رگه (زيه قانى هه ريم) مافى خانه نشينى له م حاله تانه خواره وه پيده درى:
يه كه م: مردنى له كاتى خزمهت يا خود له ئه نجاميدا ئه گهر خزمه ته كهى وه ك پيشمه رگه
له (15) پازده سال كه متر بى دواى ئه وهى كه خزمه ته كهى ده گه يه نريته
(15) سال.

دووه م: شه هيد له به روى شهرو ئوپراسيونى سه ربازى ماف و ئيمتيازاتى به پينى ياساكانى
و وزارتى كاروبارى شه هيدان و ئه نفال كراوه كان. پيده درى.

سيه م: بر گه (يه كه م) ي سهره وه ئه و پيشمه رگه يه ده گريته وه كه به رده وام بووبى له
خزمهت بهر له راپه رينه كهى 1991/3/5 تاكو روژى مردنى.

چوارهم: ئهوانهى كه حوكمه كانى ئهم ماددهيه ده يانگريته وه دوسيه كانيان بو و وزارتى
كاروبارى شه هيدان و ئه نفال كراوه كان وهك لايهنى په يوه نديدار ده گوازيته وه .

ماددهى سى و پينجه م:

يه كه م: ته واوى هه موو مووچه و دهر ماله و مافه كان بو ئه و كه سانه خه رج ده كرى كه
ديله كه له ماوهى ديليه كهى به خپوى ده كردن.

دووه م: ماوهى ديليه كه بو هه موو مه به ستيك وهك خزمهتى كرده يى حيساب ده كرى.

بهشی چوارهم (حوكمه جياجياكان)

ماددهی سی و شهشهم:

خانه نشین کراو یان میراتگرانی له مافه کانی خانه نشینی بی بهش ده کرین نه گهر
دهر کهوت خیانه تی کردووہ یاخود هاریکاری له گهل لایه نه دوژمنه کانی بزووتنه وهی
رزگار یخوازی کوردستان و حکومه تی ههریمی کوردستان کردووہ.

ماددهی سی و حهوتهم:

نه گهر خانه نشین کراو به فهرمانی فهرماندهیی گشتی هیزه کانی زیره فانی کوردستان
گهرینرایه وه بو خزمهت، نهوا پاداشتی خانه نشینی بو جاری دووهم پی نادری.

ماددهی سی و ههشتهم:

نه وهی که خانه نشین ده کری و مافه کانی خانه نشینی بو خهرج ده کری به پیی
حوكمه کانی نه م یاسایه نابی مووجهیه کی فهرمی دیکه وهرگری.

ماددهی سی و نۆیه م:

ههر که سیك له پیش رایهرین چوو بیته پال ریزه کانی شوړش تاكو 1991/3/5 و
خزمه ته کهی له (3) سال که متر نه بی، خانه نشین ده کری و خزمه ته کهی ده گه یه نریته
(15) پازده سال بهم مهر جانهی خواره وه:

یه کهم: هیچ مووجهیه کی فهرمی نه بیته.

دووهم: روژیک له روژان له دژی شوړش نه وه ستا بیته.

سییه م: نهو ماوه یه ی پیش رایهرین خزمه تی کردبی به بی پچران.

چوارهم: له کاتی بوونی به پیشمه رگه (16) سالی له ته مه نی ته واو کرد بیته.

ماددهی چلهم:

له کاتی هه موار کردن و گۆرانی سیسته می مووچه، مووچهی خانه نشینکراو له گه له
مووچهی پیشمه رگه ی بهرده وام له خزمهت به هه مان ریشه و پله و پایه یه کسان
ده کری.

ماددهی چل و یه کهم:

هه موو ئه و کارمه ندانه ی له هیزه کانی پیشمه رگه ی کوردستاندا کار ده کهن به
پیشمه رگه داده نرین به پله و پایه و ناویشانی ئیستایان و هه موو مافیکی خانه نشین
پیشمه رگه یان ده کهوی.

ماددهی چل و دووهم:

ماوهی خویندن له کۆلیج و په یمانگا کان که پیشمه رگه له ئه نجامیدا بروانامه ی
وه رگرتوو به نیسه بهت ئه فسه ران به خزمهت بو مه بهستی ته نیا خانه نشینی حسیب
ده کری.

ماددهی چل و سییه م:

یه کهم: نایی ته نازول له مافه کانی خانه نشینی بو که سییک یان لایه نیک بکریت و هه ر
ته نازولیک له و جو ره به پووچه له داده نری.

دووهم: دهست به سه ر پاداشتی خانه نشینیدا ناگریت به هوی قه رزیک که وتیته سه ر
خانشینکراو ته نیا له م حاله تانه ی خواره وه نه بی.

أ - نه فه قه ی شه رعی.

ب - بو دانه وه ی قه رزی خه زینه ی هه ریم.

سییه م: به هه ر هویکه بیته نایی دهست به سه ر زیاتر له 25% ی مووچه یا پاداشتی خانه نشینیدا
بگریت.

ماددهی چل و چوارهم:

فهرمانداری گشتی بۆی ههیه خزمهتی ئهفسهري پابه‌رز و ته‌کنیکی و پ‌سپۆره‌کان درێژبکاته‌وه له‌ حاله‌تی پ‌یوستدا که به‌رژه‌وه‌ندی گشتی ده‌خوای به‌مه‌رجیک ماوه‌ی درێژ کردنه‌وه که له‌ دوو سال ت‌یپه‌ر نه‌کات.

ماددهی چل و پ‌ینجه‌م:

ئهم یاسایه‌ ئه‌و که‌سه ناگ‌ر‌یت‌ه‌وه که به‌ شیوه‌یه‌کی یاسایی سه‌ل‌ینرا ده‌ستی هه‌بووه له‌ داموده‌زگا داپ‌لۆس‌ینه‌ره‌کانی ر‌ژیمی له‌ ناوچوو و به‌شداریی کرد‌بی له‌ تاوانه‌کانی ره‌شه‌کوژی و ئه‌نفال و کۆمه‌ل‌کوژی (جینۆساید)ی گه‌لی کوردستان.

ماددهی چل و شه‌شه‌م:

پ‌یشمه‌رگه (ز‌یره‌فانی هه‌ریم) ئه‌وه‌ی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌ ده‌ی گ‌ر‌یت‌ه‌وه سوود له‌ هه‌موو ماف و ئ‌یمتیازیکی هاوشانی له‌ کارمه‌ندانی سوپای ع‌یراکی و ه‌رده‌گ‌ری که یاسای خزمه‌ت و خانه‌نشینی ف‌یدرالی کارپ‌یکراو یا هه‌ر یاساییکی دیکه‌ی ف‌یدرالی ده‌یانگ‌ر‌یت‌ه‌وه.

ماددهی چل و هه‌وته‌م:

نابی چالاکی حزبی له‌ نیو ر‌یزه‌کانی ه‌یزه‌کانی پ‌یشمه‌رگه بنوینری.

ماددهی چل و هه‌شته‌م:

حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌ هاوولاتیانی کوردستان له‌ ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریمیش ده‌گ‌ر‌یت‌ه‌وه.

ماددهی چل و نۆیه‌م:

کار به‌ ه‌یچ ده‌قیکی یاسایی یا بریاریک ناگری گه‌ر ناكوک بی‌ت له‌ گه‌ل حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌.

ماددهی پهنجایه م:

ئهنجومه نی وهزیران و لایه نه په یوه ندیداره کان بۆیان ههیه پیره و رینمایه پئویست هه
یه که به پئی تاییه تمه ندی خوی بۆ ئاسانکاری جیه جی کردنی حوکه کانی ئه م یاسایه
دهربکات .

ماددهی پهنجاو یه که م:

پئویسته له سه ر ئهنجومه نی وهزیران و لایه نه په یوه ندیداره کان حوکه کانی ئه م یاسایه
جیه جی بکه ن.

ماددهی پهنجاو دووهم:

ئه م یاسایه له رۆژی ده رچوونیه وه کاری پیده که ی و له رۆژنامه ی فه رمی (وهقائعی
کوردستان) دا بلاوده کریتته وه .

مسعود بارزانی

سه روکی هه ری می کوردستان- عیراق

هه ولیر

27/ به فرانبار / 2707 کوردی

17/ کانوونی دووهم / 2008 زایینی

9 / موچه په م / 1429 کوچی

- ھۆیە پېۋىستەكان -

لەبەر گرنكى رۆلى پېشمەرگەى كوردستان لە بزووتنەوہى رزگار پخوآزى گەلەكەمان و چەسپاندى دەسكەوتەكان و پاراستنى حكومەتى ھەرىمى كوردستان و بەشدارى كارىگەريان لە بنیاتنانى و بۆ ريزلینان لەو تېكۆشەرانەى كە رەمزی شۆرش بوون و بەرامبەر بەوہش شایستەن ژيان و خوش گوزەرانیان بۆ فەراھەم بکریت و مافەکانیان دیار بکریت و لەمەودوا ريزیان لی بگیریت و ھیزی پېشمەرگەش وەك ھیزیكى سەردەم و نوێ رۆلى خوێ لہ ئەنجامدانى ئەرك بېنیت لە پینا، پاراستنى ھەرىمى كوردستان پینا، بۆیە ئەم یاسایە دەرچوینرا.